

Viite: VNS 2/2026 vp

21.5.2026

Asia: Valtioneuvoston ajankohtaisselonteko ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutoksesta

WWF Suomi kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston ajankohtaisselonteosta ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutoksesta.

WWF pitää ajankohtaisselontekoa tärkeänä ja ajankohtaisena vastauksena nopeasti muuttuneeseen turvallisuusympäristöön. Selonteko tunnistaa perustellusti Venäjän pitkäkestoisen uhan, Euroopan turvallisuustilanteen heikentymisen, transatlanttisen toimintaympäristön murroksen, suurvaltakilpailun kiristymisen sekä sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän paineet.

WWF pitää erityisen tärkeänä, että ajankohtaisselonteko täydentää vuoden 2024 ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa eikä korvaa sitä. Vuoden 2024 selonteossa ilmastonmuutos, luontokato ja saastuminen tunnistetaan turvallisuuteen, vakauteen, huoltovarmuuteen, ruokaturvaan, muuttoliikkeisiin, konflikteihin ja yhteiskuntien kriisinkestävyyteen vaikuttavina tekijöinä. Nämä kirjaukset ovat edelleen ajankohtaisia myös nykyisessä geopolitisessä tilanteessa.

WWF korostaa, että Suomen tulee jatkossakin pitää kiinni laajasta turvallisuuskäsityksestä, jossa planetaarinen kolmoiskriisi tunnistetaan osaksi Suomen, Euroopan ja kansainvälisen yhteisön turvallisuusympäristöä.

WWF esittää ulkoasiainvaliokunnalle seuraavat huomiot:

- **Planetaarisen kolmoiskriisin tulee säilyä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisenä lähtökohtana.**

Ajankohtaisselonteon painopiste on ymmärrettävästi Venäjän pitkäkestoisessa uhassa, Euroopan turvallisuudessa ja suurvaltakilpailussa. Samalla on tärkeää varmistaa, ettei ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen turvallisuusvaikutuksia häivytetä Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisesta kokonaiskuvasta. Nämä kriisit vaikuttavat yhteiskuntien vakauteen, ruokaturvaan, veden saatavuuteen, muuttoliikkeisiin, konflikteihin, huoltovarmuuteen ja taloudelliseen turvallisuuteen.

- **Vuoden 2024 selonteon ilmasto-, luonto- ja ympäristöturvallisuutta koskevien kirjausten toimeenpanoa tulee vahvistaa.**

Hyvien linjausten vaikuttavuus riippuu niiden toimeenpanosta. Planetaarisen kolmoiskriisin turvallisuusvaikutusten tulee näkyä poikkihallinnollisesti Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, kehityspolitiikassa, kauppapolitiikassa, arktisessa politiikassa, Nato-vaikuttamisessa, kriisinhallinnassa, humanitaarisessa työssä ja kansallisessa varautumisessa.

- **Kehityspolitiikka, ilmastorahoitus ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen tulee tunnistaa osana turvallisuuspolitiikkaa, kriisien ennaltaehkäisyä ja humanitaaristen tarpeiden vähentämistä.**

Ajankohtaisselonteko käsittelee kehitysyhteistyötä ja humanitaarista apua erityisesti

Ukrainan tukemisen yhteydessä. WWF pitää tärkeänä, että Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa tunnistetaan ja toimeenpannaan laajemmin vuoden 2024 selonteon linjauksia ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen turvallisuusvaikutuksista. Ilmastonmuutos ja luontokato heikentävät erityisesti hauraiden maiden ja haavoittuvassa asemassa olevien yhteisöjen kriisinkestävyyttä sekä lisäävät ruokaturvaan, veden saatavuuteen, konflikteihin, muuttoliikkeisiin ja humanitaarisiin tarpeisiin liittyviä riskejä. Kehitysyhteistyöllä, ilmastorahoituksella, luonnon monimuotoisuuden turvaamisella ja paikallistason sopeutumistyöllä voidaan vahvistaa yhteisöjen resilienssiä ja ehkäistä kriisejä ennen kuin ne kärjistyvät humanitaarisiksi katastrofeiksi.

- **Ukrainan jälleenrakennuksen tulee vahvistaa ympäristöturvallisuutta, hyvää hallintoa ja EU-jäsenyyspolkua.**

Ajankohtaiselonteko korostaa Ukrainan pitkäaikaisen tukemisen, reformien jatkamisen ja EU-polun merkitystä. WWF pitää erittäin tärkeänä, että Suomi tukee merkittävästi Ukrainan ympäristösektoria ja ympäristöturvallisuutta. Suomen tulee jatkaa tätä työtä edistämällä sekä EU:ssa että kahdenvälisesti jälleenrakennusta, joka vahvistaa ympäristöhallintoa, ympäristövaikutusten arviointia, avointa ympäristötietoa ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista. EU:n Ukraine Facility -rahoitusvälineen ja siihen liittyvän Ukraine Plan -suunnitelman toimeenpanossa tulee varmistaa, että jälleenrakennusrahoitus tukee ilmasto- ja luontokestävää jälleenrakennusta eikä heikennä ympäristönsuojelun turvamekanismeja.

- **Sääntöpohjainen kansainvälinen järjestelmä ja monenvälinen yhteistyö ovat myös ympäristöturvallisuuden edellytksiä.**

Ajankohtaiselonteko korostaa perustellusti kansainvälisen oikeuden, sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän ja monenvälisen yhteistyön merkitystä Suomen turvallisuuden ja hyvinvoinnin kulmakivinä. WWF korostaa, että monenkeskisen järjestelmän heikkeneminen uhkaa myös kansainvälisen yhteisön kykyä vastata ilmasto- ja luontokriisiin. Kansainväliset ilmasto- ja ympäristösopimukset ovat keskeisiä rauhan, vakauden ja elämän perusedellytysten turvaamisen välineitä.

- **Ilmasto- ja energiasiirtymään liittyvä disinformaatio tulee tunnistaa osana informaatioympäristöön, hybridivaikuttamiseen ja yhteiskunnan kriisinkestävyyteen liittyviä turvallisuusriskejä.**

Vuoden 2024 ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko sekä ajankohtaiselonteko tunnistavat informaatioympäristön, hybridivaikuttamisen ja yhteiskunnallisen polarisaation merkityksen turvallisuudelle. WWF pitää tärkeänä, että tässä kokonaisuudessa huomioidaan myös ilmasto- ja energiasiirtymään liittyvä disinformaatio.

Myös Nato käsittelee vuoden 2024 [Climate Change and Security Impact Assessment](#) -raportissaan ilmasto- ja energiasiirtymään liittyvää disinformaatiota osana ilmastonmuutoksen turvallisuusvaikutuksia ja kybertoimintaympäristöä. Raportin

mukaan ilmastoon liittyvää disinformaatiota voidaan hyödyntää heikentämään julkista tukea ja poliittista tahtoa kunnianhimoisille ilmastotoimille sekä suuntaamaan huomiota ja resursseja pois ilmastomuutokseen sopeutumisesta ja sen hillinnästä. Tämän vuoksi ilmasto- ja energiasiirtymään kohdistuva disinformaatio tulisi huomioida osana Suomen kokonaisturvallisuutta, hybridivaikuttamiseen varautumista ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

- **Ilmastomuutos tulee huomioida myös Suomen Nato-vaikuttamisessa.**

Vuoden 2024 ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaisesti Suomen tulee edistää Natossa työtä, jolla tunnistetaan ja hallitaan ilmastomuutoksen turvallisuusvaikutuksia. WWF pitää tärkeänä, että Suomi jatkaa tämän linjauksen toimeenpanoa ja tukee Naton vuonna 2022 [vahvistettua tavoitetta](#) olla johtava kansainvälinen organisaatio ilmastomuutoksen turvallisuusvaikutusten ymmärtämisessä ja niihin sopeutumisessa. Suomella on tähän työhön paljon annettavaa erityisesti arktisen osaamisen, kokonaisturvallisuuden, kriisinkestävyyden ja puhtaan siirtymän ratkaisujen kautta.

- **Arktisen alueen turvallisuutta ei tule tarkastella irrallaan ilmastomuutoksesta ja luonnon monimuotoisuudesta.**

Ajankohtaisselonteko tunnistaa perustellusti arktisen alueen kasvavan geostrategisen merkityksen. WWF korostaa, että ilmastomuutos lisää alueen saavutettavuutta, luonnonvarapaineita ja strategista kiinnostusta. Suomen tulee arktisessa politiikassaan vahvistaa varovaisuusperiaatteeseen ja ekosysteemipohjaiseen hallintaan perustuvaa lähestymistapaa, joka turvaa arktista luontoa, meriekosysteemejä ja alkuperäiskansojen oikeuksia sekä vähentää arktisen merenkulun ja korkean riskin teollisen toiminnan haittoja. Arktisen neuvoston roolia keskeisenä yhteistyöfoorumina tulee tukea, ja sen työryhmien tuottamaa tietoa, arviointoja ja suosituksia tulee viedä nykyistä vahvemmin käytännön päätöksentekoon.

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua ulkoasiainvaliokunnalle ajankohtaisselontekoon liittyen ja on valmis tarjoamaan asiantuntemustaan Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseen myös jatkossa.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)

Suomen rahasto sr

Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Mari Pasula
Kansainvälisen politiikan asiantuntija